

Förslag till mål och budget 2018 - 2020

Moderaterna

Förslag till budget för Bollebygds kommun 2018 – 2020 (M)

Bollebygds kommun är en kommun i stark tillväxt. Med en ökningstakt på 3,4 % år 2016 placerade vi oss på åttonde plats nationellt och på andra plats i Västra Götaland.

Att Bollebygd är en attraktiv kommun som kan erbjuda bra boendemiljöer och hög kvalitet i den kommunala servicen är naturligtvis mycket positivt. De stora påfrestningar som detta innebär för den kommunala ekonomin är dock betydande och kräver mycket medveten politisk planering. Varje kostnadsökning måste noga prövas mot befintligt ekonomiskt utrymme och vi måste känna trygghet i att organisationen har tillräckliga resurser att granska befintlig verksamhet och följsamheten mot givna ekonomiska ramar. Det är mot den bakgrunden vi presenterar förslaget till budget för år 2018-2020.

Redan i april 2011 lämnade vi moderater en motion till kommunfullmäktige där vi betonade vårt ansvar och uttryckte oro för de påfrestningar och de konsekvenser en alltför snabb tillväxt skulle kunna medföra för Bollebygd. Vi föreslog att KF skulle besluta om en detaljerad åtgärdsplan för kontrollerad tillväxt. Kommunfullmäktige biföll motionen i juni 2014.

Så långt är allt gott och väl, men den viktigaste frågan återstår: Vid vilken tillväxttakt kan vi säga att vi har en kontrollerad tillväxt?

Vi menar att den kunskap vi hittills hämtat från andra kommuner tyder på att en årlig ökningstakt i spannet mellan 1,2 – 1,5 % är ganska rimlig. Vissa kommuner visar upp en högre tillväxt, men en förutsättning för detta tycks vara att man då har tillgång till egen mark där man kan tillgodoräkna sig vinster från mark- eller tomtförsäljning för att därigenom finansiera investeringar i exploateringsområden. Bollebygd har i jämförelse ganska litet markinnehav, även om det naturligtvis går att ändra på sikt genom markförvärv.

I det bostadsförsörjningsprogram som kommunfullmäktige antog så sent som den 27 april 2017 beskrivs konsekvenserna av kommunens vision om 12000 invånare 2025. En så kraftig befolkningsökning medför byggnation av ca 120 lägenheter/år och en årlig befolkningsökning på minst 3,15 %. Detta, i sin tur, medför ett närmast dramatiskt ökat behov av nya platser, inte bara inom förskola och skola utan också inom äldreomsorgen och övriga verksamheter.

Alla dessa investeringar kommer vi inte att klara utan stora upplåningar av kapital och kommunens låneskuld kommer att nå nivåer som vi inte sett tidigare. Konsekvensen av detta blir en försvagad finansiell ställning generellt och en mycket riskfylld exponering mot kommande räntehöjningar. Kostnaden för räntan belastar, som bekant, driftbudgeten och ska konkurrera med övriga kostnader.

Låneskulden kommer, vid utgången av 2019 och om inga begränsningar görs, att uppgå till drygt 400 milj. kronor och börjar raskt närma sig den nivå, där den i relation till kommunens omsättning, starkt hämmar kommunens handlingsfrihet.

Vårt budgetförslag är starkt präglad av ansvar för kommunens ekonomi och insikten om att vi måste dämpa tillväxttakten. Detta görs inte från ett år till ett annat, men inom den kommande treårsperioden måste den mycket oroande ökningen av bl.a. nettokostnaden, relativt våra samlade intäkter, minska och det gäller också behovet av ökad upplåning av kapital för investeringar.

Den senaste utvecklingen i frågan om en ny järnväg mellan Göteborg och Borås kommer också att påverka vår planering i högsta grad. Samtidigt som vi måste visa att vi har en bostadsproduktion som motiverar ett stationsläge i Bollebygd måste vi också planera för tillräckligt ekonomiskt utrymme den dagen vi kommer att avkrävas medinvesteringar som ett villkor för utbyggnaden.

Det är också viktigt att vi får en bredare politisk transparens i planeringen av stora och kostsamma investeringsprojekt. En öppen dialog och god framförhållning skapar goda förutsättningar för en planering som är väl förankrad och som håller över tid och under växlande majoritetsförhållanden.

Detta förutsätter att vi omedelbart påbörjar processen med att anpassa kommunens utvecklingstakt till en nivå där vi kan säga att vi har en kontrollerad tillväxt. På vårt initiativ inbjöds samtliga politiker till en utbildningsdag den 14 juni för att få mer kunskap om tillväxtens konsekvenser för ekonomin och vilka krav det ställer på återhållsamhet i kommande beslut.

Vi menar att budgetbeslutet den 26 oktober därför måste bli mer övergripande än vad som varit vanligt tidigare år och att de ekonomiska diskussionerna fortsättningsvis präglas av insikt om det allvarliga läget. Vi ser årets senarelagda budgetbeslut som ett tecken på att den politiska ledningen (S+Mp+V) tagit intryck av våra argument och nu också inser vikten av en ekonomisk politik som anpassas till en långsiktigt hållbar utveckling.

Vision, styrmodell och mål

Vision 2025

Bollebygds kommuns vision

Bollebygd – kommunen där vi bor bra och lever länge

Bollebygd med 12 000 invånare är en attraktiv kommun. I Bollebygd är människorna trygga, stolta, självständiga men också mycket måna om gemenskapen. Entreprenörandan är ett signum för den trevliga kommunen. Snabba och miljövänliga förbindelser till Göteborg, Borås, Landvetter flygplats och Göteborgs Hamn gör Bollebygd till en plats nära världen.

Boende i Bollebygd ingår i en av Sveriges största arbetsmarknadsregioner. Det lilla samhället gör vardagen enkel. Med ett levande centrum, mångfald i boendeformer, böljande landskap och bra utbud av samhällsservice känns det härligt att bo i Bollebygd.

Styrmodell

Kommunens styrmodell beskriver ansvarsfördelning och roller avseende fastställande och uppföljning av mål, gemensamma begrepp, principer för mål, tidplan etc. Styrmodellen bidrar till att skapa helhetsperspektiv, samordning mellan nämnder samt ökad transparens i kommunens budget- och uppföljningsprocess. En ny styrmodell fastställdes i början på 2016.

Övergripande mål, nämndmål och nyckeltal

Kommunfullmäktige utöver styrning genom att besluta om kommunens vision, övergripande mål, övergripande strategier, strategiskt inriktningsdokument, nämndmål, mål för god ekonomisk hushållning, nyckeltal, driftbudgetramar samt investeringsbudget för styrelse och nämnder. Beslut om nämndmål och nyckeltal gäller i ett år och utgör en del av kommunfullmäktiges budgetbeslut. För att begränsa antalet nämndmål kompletteras nämndmålen med ett antal nyckeltal.

Nedan redovisas av kommunfullmäktige angivna nämndmål 2018 kopplat till kommunens övergripande mål.

Ökat arbetsdeltagande

Kommunstyrelsen

- Kommunen ska senast 2018 vara bland de 50 kommuner som rankas högst i Svenskt näringslivs ranking av lokalt företagsklimat. I ranking 2017 ska kommunens placering i Svenskt näringsliv vara plats 100 eller bättre.
- Vid upphandling ska kollektivavtal (eller motsvarande) och meddelarskydd krävas där detta är relevant

- Sjukfrånvaron ska minska (gäller samtliga nämnder)
Speciellt fokus på traditionella kvinnodominerade arbetsplatser, där vi ser en hög sjukfrånvaro. Viktigt att inte enbart se på åtgärder på individnivå utan även uppmärksamma strukturella orsaker.
- Öka andelen heltidsarbetande enligt gällande kollektivavtal mellan SKL (Sveriges kommuner och landsting) och kommunal, Heltid som norm. (Gäller samtliga nämnder)
sjukfrånvaron ska minska (gäller samtliga nämnder)

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Antalet personer som idag står långt från arbetsmarknaden ska minska med 50 %

Samhällsbyggnadsnämnden

- Andel hushåll och företag med möjlighet till bredband med minst 100 Mbit/s ska uppgå till minst 90 procent vid utgången av år 2020
- Andelen nöjda kunder av de som varit i kontakt med kommunen i tekniska frågor ska uppgå till lägst 80 %.

Trygga och goda uppväxtvillkor

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Alla elever ska vara behöriga till gymnasieskolan.
- Alla barn ska ha tillgång till en förskola där verksamheten är lärorik
- Alla elever i fritidshemmet ska ha tillgång till en verksamhet där deras utveckling och lärande stimuleras samt erbjuder dem en meningsfull fritid och rekreation.
- Kommunen ska tillse att det finns tillgång till familjehem, hem för vård och boende och stödboende i egen regi.
- Krafthuset ska ges ökade möjligheter att arbeta med förebyggande insatser för ungdomar med behov av stöd och hjälp genom att vara en naturlig länk mellan ungdomar, skola och IFO

Samhällsbyggnadsnämnden

- Främja goda matvanor i verksamheterna förskola/ skola
- Andel ekologiska livsmedel, av totalt livsmedelsinköp i verksamheterna, ska fortsätta att öka och inte understiga 40 % vid utgången av 2020

Åldrande med livskvalitet

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Äldre ska kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag, kunna åldras i trygghet och med bibehållet oberoende, bemötas med respekt samt ha tillgång till god vård och omsorg
- Anhörig- och närståendestödet ska stärkas och verksamheten med volontärer ska uppmuntras och ges bättre förutsättningar

Samhällsbyggnadsnämnden

- Fler av kommunens lokaler ska vara tillgänglighetsinventerade och inlagda i VGR:s tillgänglighetsdatabas
- Andel personer som ser fram emot måltiden (kundnöjdheten) mitt på dagen ska öka inom äldreomsorgen

Hållbar livsmiljö

Bildnings- och omsorgsnämnden

- Antalet kulturaktiviteter i kommunen ska öka
Kulturen skapar ett gemensamt sammanhang för våra invånare som främjar tillhörighet och breddade kunskaper. Kommunen ska aktivt samarbeta med regionens kulturutbud för att kunna ta del av dess resurser.
- Verksamheterna ska skapa en tillgänglig miljö utifrån var och ens egna möjligheter
- Ökat samarbetet med idrotts- och fritidsföreningar, byalag, pensionärsorganisationer, kyrkor och andra utvecklingsgrupper. Utveckla forum för återkommande dialog.
- Verksamheterna ska skapa en tillgänglig miljö utifrån var och ens egna möjligheter

Samhällsbyggnadsnämnden

- Giftfria inomhusmiljöer för barn och unga ska främjas
- Bostäder i olika upplåtelseformer (hyresrätter, bostadsrätter och egna hem) med olika storlek, arkitektur och standard ska eftersträvas.

Nyckeltal

Tabell 1 Nämndernas nyckeltal 2018

Nämnd	Nyckeltal	Aktuellt värde	Datum för värde	Grön	Gul	Röd
KS	Befolkningsutveckling, %	3,7%	20161231	>2	1,3-1,9	< 1,2
KS	Arbetslöshet 16-64 år, %	1,7%	20161231	<3	3-4	>4
KS	Arbetslöshet 18-24 år, %	1,7%	20161231	<4	4-5	>5
KS	Nöjd-Region-Index	57	2016	>60	57-60	<57
KS	Nöjd-Medborgar-Index	46	2016	>53	50-53	<50
KS	Nöjd-Inflytande-Index	38	2016	>40	37-40	<37
KS	Hållbart medarbetarengagemang	77	2016	>80	65-79	<64
KS	Trygg och säker kommun (ranking)	10	2016	<25	25-100	>100
KS	Antal anmälda fall av skadegörelse per 1000 invånare	5,5	2015	<5	5-10	>10
SBN	Utläckage vattenledningsnäten: - Olsfors - Töllsjö - Bollebygd	42 % 23 % 9 %	2016	<20	20-30	>30
SBN	Andel nöjda kunder av dem som varit i kontakt med kommunen i tekniska frågor ska minst ligga över snittet i riket (53%) Källa: Kritik på teknik	53	2015	>55	50-55	< 50
SBN	Mängd insamlat hushållsavfall (kg/person). Källa: avfall web	464 kg	2015	<416	416-520	> 520
SBN	Andel av kommunens tjänstefordon som är miljöklassade	6,8 % 7,1 %	201 2015	>10 %	10-24 %	< 25%

BON	Barnbokslån i kommunala bibliotek, antal/barn 0-17 år	18,0	2015	>17	14-16	<13
BON	Meritvärde i år 9, lägeskommun, genomsnitt 17 ämnen	233	2016	>225	215-224	<214
BON	Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år, hemkommun, andel (%)	80	2016	>81 %	78-80	<77 %
BON	Invånare 16-64 år som är arbetslösa el. i konjunkturberoende program, andel	4,1	2016	< 5,0	5,1-5,9	>6,0
BON	Utförd och dokumenterade smärtskattningar med validerat instrument sista levnadsveckan , andel i %.	76,9	2016	> 75%	42-74	< 41 %
BON	Elever som deltar i musik- eller kulturskola som andel av invånare 7-15 år, (%)	13	2015	>25	16-24	< 15
BON	Anställda i förskolan, andel (%) årsarbetare med förskollärarexamen	48	2015	>75	41-74	<40
BON	Brukare med mer än 120 timmar/månad hemtjänst	3	2016	>1	1-2	< 3

Mål för god ekonomisk hushållning

Kommunallagen stadgar att varje kommun ska ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. Mål som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning ska anges för verksamheten. Utöver detta ska finansiella mål anges. I regeringens proposition 2004/05:100 ges följande tolkning av begreppet ”god ekonomisk hushållning”:

”Varje generation bör bära kostnaden för den service som generationen själv beslutat om och själv konsumerar.”

Genom att formulera tydliga mål har de förtroendevalda möjlighet att staka ut den politiska färdriktningen. För att kunna följa upp om verksamheten är effektiv eller ej krävs att det formuleras mål som är tydliga och mätbara. De mål som anges för verksamheten står i relation till de ekonomiska resurser som ställs till förfogande. Kommunfullmäktige beslutar i budget om övergripande mål för respektive styrelse och nämnds verksamhet vilka är i av betydelse för god ekonomisk hushållning. Målen följs upp i delårsrapport och årsredovisning.

En god finansiell ställning är viktigt för en kommun eftersom det ger en rimlig handlingsfrihet. Planperiodens resultat kombinerat med en hög investeringsnivå medför att Bollebygds finansiella ställning försvagas. I det längre perspektivet är dock målsättningen fortsatt att stärka kommunens finansiella ställning.

Kommunstyrelsen

- Det ekonomiska resultatet ska över tid motsvara 4 procent av intäkterna för skatter och generella statsbidrag.
- Över tid ska minst 40 % av kommunens investeringar finansieras med egna medel

Bildnings- och omsorgsnämnden

- All verksamhet skall så långt som möjligt bedrivas inom kommunen. Alla extra kostnader som uppstår för kommunen på grund av att man tvingas till köp av boenden utanför kommunen ska fortlöpande redovisas i budgetuppföljningar.

Hemmaplanslösningar skall eftersträvas. Alla kommuninvånare skall i möjligaste mån erbjudas verksamhet i hemkommunen. Bollebygds kommun skall vara en kommun för alla.

Utredningsuppdrag

Kommunstyrelsen ges i uppdrag att utvärdera den nya kommunala organisationen för att se om önskade ekonomiska och verksamhetsmässiga effekter uppnåtts. Eventuella förslag till justeringar ska föreslås i så god tid att de är möjliga att genomföra innan nästa mandatperiod.

Behovet av bostäder och verksamhetslokaler är stort i kommunen. Detta gäller inte minst för den växande gruppen äldre, där behovet av nya och fler boendeformer börjar bli akut. Kommunstyrelsen ges i uppdrag att omgående påbörja en planering för att möta behovet.

Ekonomi

Intäkter under planperioden 2018-2020

2.1.2 Skatter och statsbidrag 2018-2020

En avgörande faktor för intäkternas storlek är antalet invånare i kommunen. Antalet invånare beräknas i detta dokument uppgå till 9 240 den 1:e november 2017, vilket motsvarar en ökning med 152 invånare jämfört med 1:e november 2016. Prognostiserade intäkter har tagits fram med hjälp av Sveriges kommuner och landstings (SKL) beräkningsmodell för skatter och statsbidrag. Som grund för budget används SKL:s intäktsprognos från 2017-04-27. Den skattesats som ligger till grund för beräkningen är 21:59.

Tabell 2: Skatter och generella statsbidrag 2018-2020 (tkr)

År	2018	2019	2020
Invånare, 1 nov föregående år	9 197	9 290	9 384
Utveckling skatteunderlag %	4,1 %	3,6 %	3,5%
Förvärvsinkomster, skattekronor	2 016 149	2 088 730	2 161 836
Skattesats	21,59	21,59	21,59
Skatteintäkt, tkr	435 287	450 957	466 740
Inkomstutjämning	69 897	72 425	74 959
Regleringsbidrag/ avgift, tkr	-1 687	-2 563	-3 480
Kostnadsutjämning, tkr	-644	-650	-657
LSS-utjämning tkr	-5 121	-5 173	-5 225
Kalkyl Kommunal fastighetsavgift	18 295	18 295	18 295
Del av välfärdsmiljarderna	1 851	1 851	1 851
Summa skatter och statsbidrag, tkr	517 878	535 141	552 483

De olika delarna i det kommunala utjämningssystemet består av nedanstående delar. Syftet med utjämningssystemet är att skapa likvärdiga ekonomiska förutsättningar för alla kommuner i landet att kunna tillhandahålla sina invånare likvärdig service oberoende av kommuninvånarnas inkomster och andra strukturella förhållanden.

Inkomstutjämning utjämnar skillnader i skatteinkomster mellan kommuner och mellan landsting. Från 2005 är det staten som genom ett bidrag betalar huvuddelen av inkomstutjämningen. Samtidigt avskaffades det generella statsbidrag som tidigare utgick till kommuner och landsting. Systemet utgår från det genomsnittliga skatteunderlaget per invånare i landet (medelskattkraften). Underlaget för kommuners inkomstutjämning beräknas som skatteutjämningsunderlaget minus kommunens eget skatteunderlag.

Kommuner för vilka skatteutjämningsunderlaget är större än det egna skatteunderlaget får ett bidrag och vice versa.

Regleringsbidrag: statens finansiering av inkomstutjämnningen styrs av utvecklingen av det kommunala skatteunderlaget. Eftersom staten inte vet på förhand vad kostnaden för inkomstutjämnningen blir ingår i utjämningsystemet en regleringspost i form av regleringsbidrag/regleringsavgift. Denna post används för den ekonomiska regleringen av den kommunala finansieringsprincipen samt för att reglera effekterna av andra åtgärder som påverkar det kommunala skatteunderlaget. Om summan av samtliga bidrag minus de inbetalda avgifterna blir lägre än det belopp som staten beslutat tillföra får kommuner eller landsting ett regleringsbidrag på kvarvarande belopp och vice versa.

Kostnadsutjämnningen syftar till att utjämna strukturella behovs- och kostnadsskillnader mellan enskilda kommuner respektive landsting. Utjämnningen ska ske för skillnader i behov av kommunal service och för förutsättningarna att producera denna service, det vill säga sådana skillnader som inte kommuner och landsting inte själva kan råda över. Utjämnningen ska däremot inte ske för kostnadsskillnader som beror på skillnader i vald servicenivå, kvalitet, avgiftssänkning och effektivitet.

Driftbudgetramar 2018

Aktuell budget

Budgetmodellen har sin start i den aktuella budgetramen som är beslutad för respektive nämnd föregående år i kommunfullmäktige i juni (alternativt november).

Effekt fattade beslut

Här redovisas konsekvensen av beslut som är fattade efter det att föregående års budgetram beslutades i kommunfullmäktige i juni (alternativt november). Beloppet under bildnings- och omsorgsnämnden avser ökad ram för kapitalkostnader för konstgräsplan Olsfors, Stationshuset samt hyreskostnader för de byggnader som inte avvecklades enligt plan med anledning av ombyggnationen av Bollebygds skolan. Sänkt intern ränta innebär lägre kostnader för samtliga nämnder vilket justerats.

I och med valåret 2018 tillförs valnämnden medel för detta.

Förväntade ökade kostnader avseende pensioner redovisas under finansiering.

Befolkningsförändringar

Bildnings- och omsorgsnämnden kompenseras för ökade volymer inom verksamheterna förskola, förskoleklass, fritidshem samt äldreomsorg.

För att beräkna ramförändringens storlek används en modifierad enhetskostnad för respektive verksamhet.

Enhetskostnaderna korrigeras avseende så kallade overheadkostnader och i vissa fall även lokalkostnader. Tanken är att en ökning eller minskning av verksamhetens volym inte automatiskt för med sig ökade eller minskade kostnader för administration, ledning och lokaler. Detta medför att eventuella förändringar i lokalbehov till följd av volymförändringar hanteras särskilt. I nedanstående tabell framgår vilka prestationer som är till grund för bildnings- och omsorgsnämndens budgetram 2018.

Tabell 4: Aktuella prestationer i budgetramar 2018

Prestationer	2017	Förändring	2018
Förskola	520	40	560
Fritidshem	475	85	555
Förskoleklass	131	4	135
Grundskola inkl särskola	1 100	60	1 160
Gymnasieskola inkl gymnasiesär	296	42	338
Hemtjänst	126	4	130
Särskilt boende	78	1	79

Utöver dessa ökade prestationer tillförs Bildnings- och omsorgsnämnden medel för fler insatser inom LSS. Totalt uppgår ersättningen för befolkningsförändringar till 18 000 tkr för bildnings- och omsorgsnämnden.

Även övriga nämnder påverkas av att kommunen växer, följande har tillförts budgeten 2018:

Förändring av nämndernas nettoramar med anledning av befolkningsökning och politiska satsningar:

- Kommunstyrelsen, **800 tkr**
- Samhällsbyggnadsnämnden, **3 450 tkr**
- Bildnings- och omsorgsnämnden, **800 tkr**

Samhällsbyggnadsnämnden:

Nämndens ram ökas med 3,450 mnkr enligt framställt äskande. Sänkt internränta innebär en minskad kostnad för nämnden på 350 tkr.

Kommunstyrelsen:

Kommunstyrelsens ram ökas med 800 tkr. I ramen ingår medel till en tjänst på ekonomiavdelningen som beskrivs nedan. Avdrag görs för minskad internränta med 150 tkr.

Kommentar till kommunstyrelsens budgetram:

Den kraftigt stigande kostnadsutvecklingen är ohållbar på sikt och åtgärder måste omedelbart vidtas för en större respekt för och följsamhet mot giva ramar. Den stora ökningen av antalet anställda utgör en betydande del av de ökade kostnaderna. Nyanställningar måste naturligtvis vara finansierade innan de genomförs och rutiner måste införas så att detta verkligen är fallet. Vi förutsätter att förvaltningen genom en tydligare anställningsprövning kan hantera detta innan vi står inför mer drastiska åtgärder.

Vi är medvetna om att en växande kommun också kräver mer administrativa insatser. Vi upplever idag en alltför stor osäkerhet kring ekonomiska uppföljningar och budgetunderlag, framför allt från Bildnings- och omsorgsnämnden, och som en konsekvens av detta är vi övertygade om att nämnden, med sin dominerande del av kommunens verksamhet, behöver förstärkt administrativt stöd.

Kostnaden för en sådan tjänst beräknar vi till 600 tkr och medel till detta ryms inom kommunstyrelsens utökade budgetram.

Kommentar till Bildnings- och omsorgsnämndens budgetram:

I det moderata handlingsprogrammet för mandatperioden skriver vi följande:

”Vi vill ge Krafthuset möjligheter att utveckla sin framgångsrika verksamhet”

Krafthuset spelar en betydande roll i arbetet med förebyggande sociala insatser för kommunens ungdomar. Genom sin organisatoriska placering inom individ- och familjeomsorgen och nära koppling till skolan kan insatser för de ungdomar, och ibland även familjer, som behöver stöd och hjälp samordnas på ett tidigt stadium, ofta med ett mycket positivt resultat.

Vårt sätt att organisera verksamheten är ganska unikt och har genom åren väckt intresse från andra kommuner i landet, från Umeå i norr till Malmö i söder. Verksamheten har varit, och är fortfarande, mycket framgångsrik men vi vet att den måste ständigt förklaras och försvaras. Det finns ibland en politisk okunskap om Krafthusets historia och verksamhet, men också traditionellt motstånd mellan olika yrkesgrupper som försvårar samordnade insatser. Detta är inte acceptabelt!!

I en växande kommun ökar också belastningen på Krafthuset och personalens möjligheter att utföra sitt uppdrag. Vi vill därför ge Krafthuset utökade resurser att kunna möta ett ökande antal besökare genom att ge resurser till förstärkning av personalbudgeten.

Ekonomiska medel för detta medför en utökning av BON:s budgetram med 500 tkr

Inom omsorgen står anhöriga för en mycket stor del av vården av närstående. Att vårda en närstående kan ge glädje, men ibland kan man som anhörig själv behöva stöd. Vi menar att kommunen, genom ett utökat anhörigstöd, kan bidra till en ökad livskvalité och välbefinnande för såväl anhöriga som de som vårdas.

Vi vill också ge ett ökat stöd för den viktiga volontärverksamheten inom omsorgen. Verksamheten är ett oavlönat och frivilligt engagemang som hjälper till att bryta ensamhet och isolering. Vi menar att våra volontärer bör kunna erbjudas stöd, bl a genom utbildningar och föreläsningar som de har nytta av i sitt viktiga uppdrag.

Vi vill därför anslå 300 tkr till BON för att kunna stärka dessa viktiga verksamheter.

Indexering

Indexering innebär att förväntade kostnads- och intäktsökningar hanteras genom att nämndernas ramar indexeras. Det finns möjlighet till differentierade index beroende på olika förutsättningar för olika intäkts- och kostnadsslag. Det är därför av stor vikt att förvaltningar meddelar inför budgetarbetet om det förväntas skilda indexeringar jämfört med den generella indexeringen som är motsvarande 2 procent för varor och tjänster. Det sker inte någon indexering av lönekostnader i denna del i modellen (se nedan lönerörelse).

Föreningsbidrag

Bollebygds ridklubb har inkommit med en ansökan avseende byggande av stall samt byggnad för personal och uppehållsutrymmen. Totalt är investeringen på 3,5 mnkr där kommunens bidrag är 1,4 mnkr fördelat på tre år, 2017-2019. I denna budget anslås 492 tkr för 2018.

Bollekollens Sportklubb beviljas 500 tkr för delfinansiering av diverse projekt som syftar till att utveckla anläggningen.

Förändringsuppdrag

Detta innebär att verksamheterna kan utsättas för rationaliseringskrav.

Förändringskravet kan vara ett generellt förändringskrav och därmed påverka verksamheterna i lika omfattning. Det kan också vara differentierat och därmed påverka verksamheter i olika grad. Det kan också vara differentierat och därmed påverka verksamheter i olika grad. 2018 är förändringsuppdraget 0,7 % för bildnings- och omsorgsnämnden samt 1,0 % för övriga nämnder.

Tabell 5: Förändringsuppdrag per nämnd 2018

	KS	BON	SBN
Generellt förändringsuppdrag	-570	-2 776	-353

Ofördelad budget

Här reserveras medel som främst är avsedda för att kompensera för oförutsedda kostnader, dock inte volymökningar. Rutinen för att erhålla medel ur denna ofördelade budget är att framställan ska till kommunstyrelsen i god tid före bokslut så att beslut hinner tas innan bokslut behandlas i respektive nämnd. För år 2018 finns medel avsatta för ofördelad budget med 2,0 mnkr.

Lönerörelse

Här reserveras medel kommuncentralt för den kommande lönerörelsen. Det innebär ökade möjligheter för kommungemensamma omfördelningar och ett effektivare sätt att säkra att index för löner inte används för annan verksamhet än vad som avsetts. Utgångspunkten är att kommunstyrelsens arbetsutskott fördelar utrymmet och även bedömer vilken nivå av det avsatta utrymme som behövs användas innevarande budgetår för att åstadkomma önskvärda satsningar. I budget 2018 uppgår indexeringen för löner till 3 procent totalt för kommunen, motsvarande 7,4 mnkr. Denna indexering innebär ett utrymme varierande lönenivåer beroende på prioriteringar av olika yrkesgrupper.

Räntenetto

Här budgeteras kostnader för räntenetto som uppstår med anledning av bland annat lånefinansiering.

Skattesats

Vi föreslår oförändrad skattesats, dvs. 21,59 %

Resultatmål

Vårt budgetförslag resulterar i ett resultat på 15,3 mnkr eller 3,0 %, vilket ger goda förutsättningar för oss att nå det ekonomiska målet om 4 % resultat över tid.

Vårt förslag till investeringsbudget innebär att vi också når det ekonomiska målet om 40 % egenfinansiering av investeringar

Tabell 6: Driftbudgetramar enligt budgetmodell 2018 (tkr)

	Aktuell	Eff fattade	Justeringar	Befolkn	S:a exkl	Index	S:a inkl	Pol	S:a exkl	Förändr	Summa
Budgetram	budg 17	beslut		förändr	index		index	priori.	faktor	uppdrag	
Bildnings- och omsorgsn	-364 766	-3 180	900	-18 000	-385 046	-2 230	-387 276	-800	-388 076	2 776	-385 300
Samhällsbyggnadsn	-32 220	-170	350		-32 040	-163	-32 203	-3 450	-35 653	353	-35 300
Kommunstyrelsen	-55 590	-130	150		-55 570	-600	-56 170	-800	-56 970	570	-56 400
Jävsnämnd	-70				-70		-70		-70		-70
Kommunfullmäktige	-1 363				-1 363	-27	-1 390		-1 390		-1 390
Revisionen	-809				-809	-16	-825		-825		-825
Valnämnd	-47		-133		-180		-180		-180		-180
Överförmyndare	-750				-750	-15	-765		-765		-765
Summa	-455 615	-3 480	-1 267	-18 000	-475 828	-3 051	-478 879	-5 050	-483 929	3 699	-480 230

Ofördelad budget	-2 000
Lönerörelse 2017	-7 200
Lönerörelse 2018	-8 100
Anläggningsbidrag	-992
Räntenetto	-4 000
Summa	-502 522
Skatter & Statsbidrag	517 878

Resultat	15 356
Resultat i %	3,0

Driftbudgetramar 2018-2020

Tabell 7: Driftbudgetramar 2018-2020 (tkr)

Nämnd	2018	2019	2020
Kommunfullmäktige	-1 390	-1 417	-1 444
Revisionen	-825	-841	-857
Valnämnd	-180	-180	-57
Överförmyndare	-765	-780	-795
Kommunstyrelse	-56 400	-56 500	-56 600
Bildnings- och omsorgsnämnd	-385 300	-393 400	-402 400
Samhällsbyggnadsnämnd	-35 300	-35 300	-35 350
Jävsnämnd	-70	-70	-70
Summa nämnder	-480 230	-488 488	-497 573
Ofördelad budget	-2 000	-2 000	-2 000
Lönerörelse	-15 300	-22 500	-30 000
Anläggningsbidrag	-992	-480	
Finansförvaltningen		-1 000	-1 700
Räntenetto	-4 000	-4 500	-5 500
Summa centralt	-22 292	-30 480	-39 200
Summa verksamhetens nettokostnader	-502 522	-518 968	-536 773
Skatter & Statsbidrag	517 878	535 141	552 483
Budgeterat resultat	15 356	16 173	15 710

2.4 Resultaträkning 2018-2020

Tabell 8: Resultaträkning 2018-2020

Belopp i tkr	Budget 2018	Prognos 2019	Prognos 2020
Verksamhetens intäkter	85 000	87 500	90 000
Verksamhetens kostnader	-563 522	-579 468	-596 573
Avskrivningar	-20 000	-21 500	-23 000
Jämförelsestörande poster	0	0	0
Verksamhetens nettokostnader	-498 522	-513 468	-529 573
Skatteintäkter	435 300	450 900	466 700
Generella statsbidrag och utjämning	82 578	84 241	85 783
Finansiella intäkter	0	0	0
Finansiella kostnader	-4 000	-5 500	-7 200
Resultat efter skatteintäkter och finansnetto	15 356	16 173	15 710
Extraordinära poster	0	0	0
Årets resultat	15 356	16 173	15 710

Balans- och finansieringsbudget 2018-2020

Tabell 9: Balansbudget 2018-2020 (tkr)

Belopp i mkr	Budget	Prognos	Prognos
TILLGÅNGAR	2018	2019	2020
Anläggningstillgångar	501 356	598 285	688 995
Omsättningstillgångar	122 000	126 000	125 000
SUMMA TILLGÅNGAR	623 356	724 285	813 995
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER			
Eget kapital			
Eget kapital vid årets början	258 000	273 112	289 285
Ändrad redovisningsprincip	0	0	0
Årets resultat	15 356	16 173	15 710
Summa eget kapital	273 356	289 285	304 995
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner	28 000	30 000	32 000
Summa avsättningar	28 000	30 000	32 000
Skulder			
Långfristiga skulder	242 000	325 000	397 000
Kortfristiga skulder	80 000	80 000	80 000
Summa skulder	322 000	405 000	477 000
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	623 356	724 285	813 995

Tabell 10: Finansieringsbudget 2018-2020 (tkr)

	Budget 2018	Prognos 2019	Prognos 2020
DEN LÖPANDE VERKSAMHETEN			
Årets resultat	15 356	16 173	15 710
Justering för av - och nedskrivningar	20 000	21 500	23 000
Justering för gjorda avsättningar	0	0	0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	0	0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital	35 356	37 673	38 710
Förändring av rörelsekapital			
Ökning/minskning kortfristiga fordringar	0	0	0
Ökning/minskning förråd och lager	0	0	0
Ökning/minskning kortfristiga skulder	0	0	0
Förändring av rörelsekapital			
Kassaflöden från den löpande verksamheten	35 356	37 673	38 710
INVESTERINGSVERKSAMHETEN			
Investering i materiella tillgångar	-64 480	-125 150	-116 750
Försäljning av materiella tillgångar	0	0	0
Investering i finansiella tillgångar	-0	-0	-0
Försäljning av finansiella tillgångar	0	0	0
Kassaflöden från investeringsverksamheten	-64 480	-125 150	-116 750
FINANSIERINGSVERKSAMHETEN			
Förändring långfristiga skulder	29 000	87 000	77 000
Ökning av långfristiga fordringar	0	0	0
Kassaflöden från finansieringsverksamheten	29 000	87 000	77 000
Årets kassaflöde	- 124	-477	-1 040
Likvida medel vid årets början	40 000	39 632	39 155
Likvida medel vid årets slut	39 632	39 155	39 615

Investeringsbudget 2018, plan 2019-2020

Kommunen är sedan ett par år tillbaka i en period av stora investeringar. Dessa har bland annat utgjorts av byggnation ny skola och exploateringar. Investeringarnas sammanlagda storlek medför att kommunens finansiella ställning försvagas.

Ett av kommunstyrelsens mål för god ekonomisk hushållning är att **minst** 40 % av kommunens investeringar över tid ska finansieras med egna medel. Den politiska ledningens budgetförslag slutar i ett resultat på ca 11 mkr (2 %) och tillsammans med avskrivningar på ca 20 mkr ger det ett investeringsutrymme på ca 30 mkr. Om det ska utgöra 40 % av investeringsvolymen 2018 är taket ca 75 mkr.

Trots detta föreslår den politiska ledningen investeringar för drygt 120 mnkr i genomsnitt per år 2018-2020 i sitt budgetförslag.

Detta är definitivt inte långsiktigt hållbart. Vi har därför, i vårt budgetförslag, försökt anpassa föreslagna investeringar 2018 till det ekonomiska utrymme vi har och en bedömning av sannolikheten för genomförandet av olika investeringar i tiden. Hur det ser ut från 2019 och framåt beror naturligtvis på i vilken grad vi förmår dämpa kommunens tillväxttakt och därmed också behovet av investeringar.

Vårt förslag innebär en investeringsram år 2018 på 64.480 mkr.

Tabell 11 Utveckling av låneskuld 2018-2020 (tkr)

	Ingående låneskuld	2018	2019	2020
Upptagande av nya lån		29 000	87 000	77 000
Total låneskuld tkr	213 000	242 000	329 000	406 000

Investeringar och exploateringar för kommande år är budgeterat och planerat enligt nedanstående tabell.

Tabell 12: Investeringsram 2018-2020 (tkr)

Investeringsram tkr	2018	2019	2020
Exploatering			
Kommunstyrelsen			
Bildnings- och omsorgsnämnden			
Samhällsbyggnadsnämnden, skattefinansierad vht			
Samhällsbyggnadsnämnden, avgiftsfinansierad vht			
Summa tkr	64 480	125 150	116 750

Av bilaga 1 framgår hur investeringsramen för respektive år fördelas på investeringsobjekt för perioden 2018-2020.

Investeringsbudget (inklusive exploateringar) 2018 samt plan för 2019-2020

Objekt	2018	2019	2020	totalt
<u>Park, fritid</u>				
Tingshusparken	2 500			2 500
<u>Gata</u>				
Kommunala gång & cykelvägar	1 500			1 500
<u>Fastighet</u>				
Ny skola, förskola, idrottshall	2 000	50 000	90 000	195 000
Anskaffning, anpassning kontor	150	150	150	450
Strategiska mark- och fastighetsförvärv	15 000	15 000	15 000	45 000
Tillgänglighetsanpassningar, fastighet	1 200			
<u>Kommunkansli</u>				
IT	1 500	2 000	1 500	5 000
Reinvesteringar	600	600	600	
<u>Bildnings- och omsorgsnämnden</u>				
Årligt anslag reinvesteringar	1 300	1 300	1 300	
Inventarier HVB-boende	200			
Inventarier LSS-boende	200			
Inventarier förskoleavdelning	100	100		
Inventarier klassrum	50	50		
<u>Samhällsbyggnadsnämnden</u>				
Fiber			1 500	
Årligt anslag reinvesteringar	1 200	1 200	1 200	
System- och uppgraderingskomplettering	300			
Delsumma skattefinansierad verksamhet	27 800	70 400	111 250	
<u>Renhållning</u>				
Åtgärder på Råssa ÅVC	1 430			8 900
<u>Va</u>				
Reservvattenförsörjning Bollebygd	7 500	7 500		15 000
Ny vattentäkt och verk Töllsjö	500	4 000		4 500
Övervakningssystem VA-verken	500	500		1 000
Reinvesteringar VA-nät	4 000	4 000	4 000	
Delsumma intäktsfinansierad verksamhet	13 930	16 000	4 000	

<u>Exploateringar</u>				
Exploatering Prästgården	5 000	5 000		10 000
Exploatering Prästgårdsgärdet/ Fjällastorp		10 000		10 000
Exploatering Bergadalen etapp 2, VA	3 000	3 000		6 000
Exploatering Bergadalen etapp 2, Gata	5 000	4 000		9 000
Exploatering Getabrohult/ Grönkullen	5 000	15 000		20 000
Malmgården GC-väg	250	250		500
Malmgården, Gästgivarvägen	3 000			3 000
Järnvägsutredning, resecentrum	500	500	500	1 500
Exploatering ny stadsdel				
Diverse plantkostnader	1 000	1 000	1 000	3 000
Summa exploateringar	22 750	38 750	1 500	
Totalsumma	64 480	125 150	116 750	

Ny redovisningsmodell

Tidigare redovisades tomtförsäljningar som en intäkt inom respektive exploatering. I praktiken innebar detta att kostnader för en exploatering och intäkten redovisades i en gemensam post, t ex kostnader 10,0 mnkr intäkter 9,0 mnkr där mellanskillnaden redovisades som en tillgång i balansräkningen. Detta ansåg RKR (Rådet för kommunal redovisning) stred mot god redovisningssed eftersom betydande tillgångar i form av gator, vägar, park osv inte redovisades utan var ”bortkvittat” mot intäkter. Från och med försäljning av Tyftet 2 och framåt avser Bollebygd följa rådet från RKR avseende exploateringsredovisning där intäkterna redovisas direkt över resultatet. Detta kommer innebära att resultatet för enstaka år kommer variera beroende på vilken omfattning försäljning av tomter har skett.

Avseende VA redovisas den enligt praxis, VA-åtgärder bokförs som en tillgång och skrivs av på 30-60 år, anslutningsavgifter periodiseras där 10 % intäktsbokförs år 1, resterande del fördelas på ytterligare 49 år. Syftet med denna redovisning är att få en så jämn fördelning mellan kostnader och intäkter som möjligt.